

Problematika hmeljeve listne pršice v hmeljiščih v zadnjih dveh rastnih sezonah in nadaljnje usmeritve

Dr. Magda Rak Cizej, dr. Sebastjan Radišek in Gregor Leskošek,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Hmeljeva listna pršica sodi poleg hmeljeve listne uši med najpomembnejše gospodarske škodljivce hmelja, ki je v hmeljiščih prisotna vsako leto. V ugodnih vremenskih razmerah se izjemno hitro prerazmnoži in lahko povzroči veliko gospodarsko škodo, še posebej na lažjih peščenih tleh in pri slabšem habitusu rastlin, kjer ima dovolj osvetlitve. Hmeljeva listna pršica lahko ima ob ugodnih razmerah tudi do 13 rodov letno. Pri povprečni temperaturi zraka 10 °C traja razvoj enega rodu samic triinšdeset dni, pri povprečni temperaturi zraka 25 °C pa le pet dni in pol.

Hmeljeva listna pršica je zaustavila rast in razvoj hmelja sorte Aurora. (Foto: M. Rak Cizej)

aktivne snovi, pri pridelavi hmelja pa smemo uporabljati le 2 in sicer abamektin (Vertimec Pro) ter heksitiazoks (Nissorun 10 WP). Pripravek na osnovi a.s. milbemektin (Milbeknock) ni mogoče uporabiti, ker nima znanih izvoznih toleranc za Ameriko, kamor posamezne sorte hmelja, ki imajo tretjinski delež pridelave, uvažamo v več kot 95 % deležu. Ker a.s. abamectin in heksitiazoks v hmeljarstvu uporabljamo že več kot 20 let, opažamo njuno slabše delovanje, kar je razvidno iz grafa 1.

Poškodbe od hmeljeve listne pršice na listih in storžkih hmelja (Foto: M. Rak Cizej)

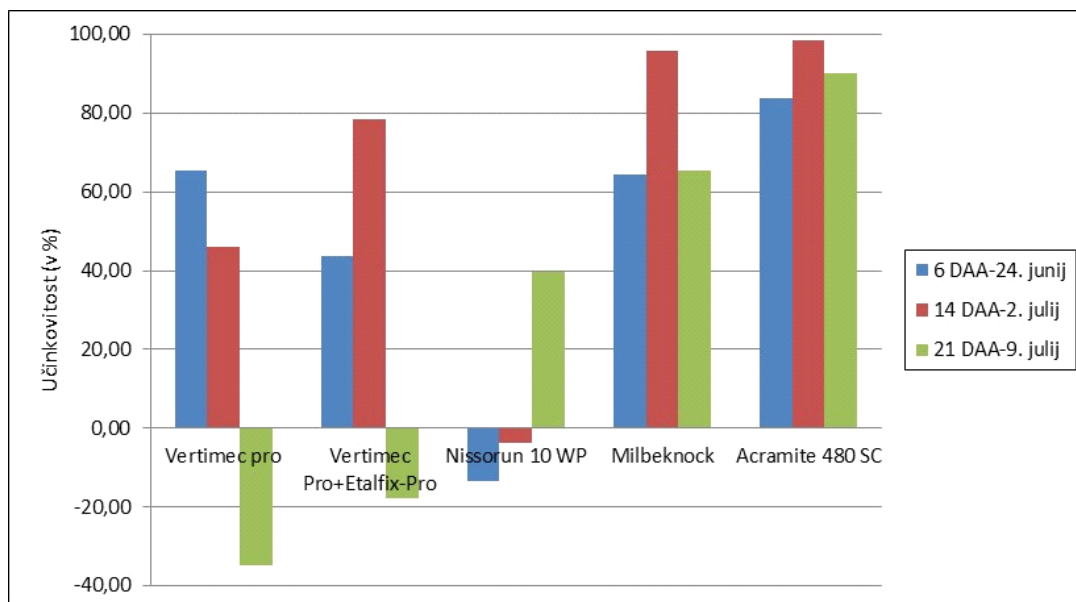
Glede na vse pogostejše mile zime je pojav pršice v hmeljiščih spomladi izredno zgoden, in sicer smo jo letos na peščenih tleh našli že konec aprila, njen razvoj pa je potekal neprekinjeno preko mnogih rodov vse do obiranja hmelja. Poleg spremenjenih klimatskih razmer, ki imajo za posledico zgodnejši pojav pršice z velikim številom rodov letno; na drugi strani pa imamo skromen nabor akaricidov, ki zatirajo hmeljevo listno pršico.

Trenutno se na področju akaricidov v hmeljarstvu soočamo z velikim pomanjkanjem učinkovitih aktivnih snovi. Za zatiranje hmeljeve listne pršice imamo za hmelj v Sloveniji registrirane 3

BIOREBA
Vaš partner v agrobiagnostiki že več kot 30 let.

REMAS

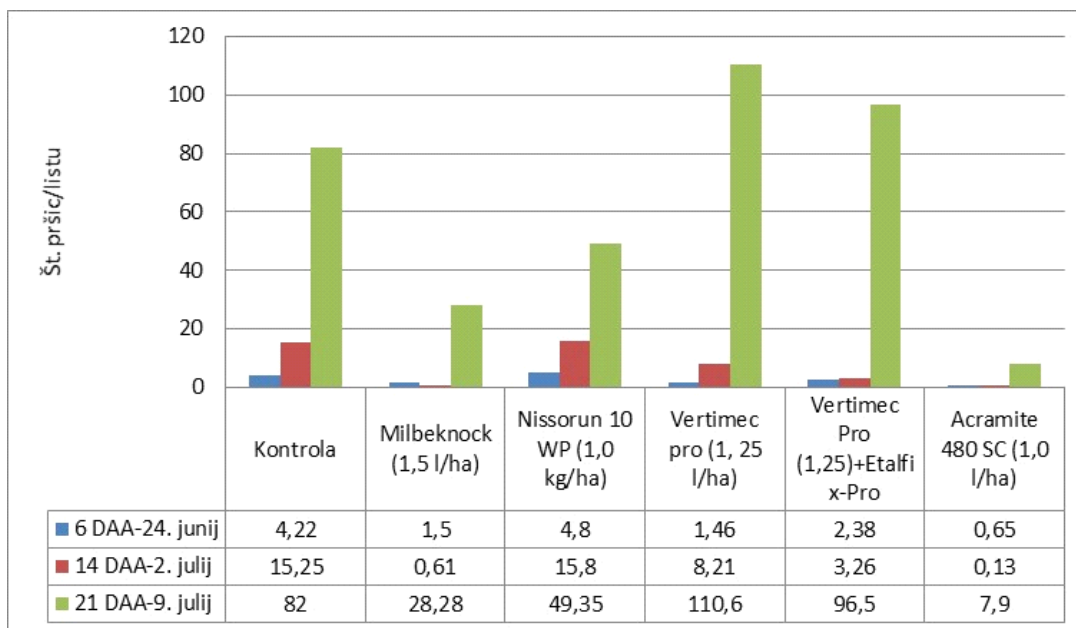
www.remas.si remas@siol.net

Graf 1: Učinkovitost uporabljenih akaricidov na hmelju sorta Aurora, Roje pri Žalcu, 2015

Prag škodljivosti za hmeljevo listno pršico pri hmelju je presežen, ko najdemo na posameznem listu manj kot 0,5 pršice, le 14 dni pred obiranjem hmelja se prag zviša na 1 pršico/list. V večini primerov smo lani in letos imeli ves čas intenzivne rasti hmelja presežen prag škodljivosti, kar prikazuje graf 2; en mesec in pol pred začetkom obiranja hmelja v letošnjem letu smo

imeli na listu hmelja v povprečju tudi preko 110 pršic, in sicer v primeru, kjer smo uporabili akaricid Vertimec Pro. Na drugi strani pa je nova aktivna snov bifenzata, ki jo vsebuje akaricid Aramite 480 SC, katerega 120 dnevno izredno dovoljenje smo dobili v letošnjem letu, znižala populacija pršice za faktor 14-krat v primerjavi z Vertimec Pro.

Graf 2: Število mobilnih pršic na listu hmelja 6., 14. in 21. dan po uporabi različnih akaricidov

Na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije vsako leto intenzivno iščemo možnosti za registracijo novih aktivnih snovi (a.s.) v hmeljarstvu Sloveniji. Kot prvo mora biti a.s. registrirana v Evropi, imeti mora conalno registracijo, kar pomeni dokumentacijo za vse vidike vplivov, med drugim tudi maksimalno količino

ostankov (MRL) za Evropo. Pri hmelju, katerega večino izvažamo na trge Evrope, kot tudi izven nje (v Ameriko, Kanado, Japonsko, Kitajsko, idr.), mora a.s. imeti znano količino ostankov MRL tako za Evropo kot tudi izvozne tolerance za državo, v katero izvažamo hmelj. Ker hmelj na svetovnem nivoju gojimo le na dobrih

50.000 ha, je interes proizvajalcev FFS za registracijo v hmelju majhen, poleg tega pa imamo dodatne težave majhnosti slovenskega trga, saj hmelj pridelujemo na cca. 1.500 ha. Tako smo ves čas v stiku s proizvajalci/distributerji FFS glede morebitne možnosti registracije novih a.s. v hmeljarstvu v Sloveniji.

Če primerjamo dovoljena akaricidna sredstva v Nemčiji, imajo poleg a.s. abamektin, heksitiazoks in milbemektin, še spirodiklofen in acekvincil. Za spirodiklofen smo podjetje Bayer, lastnika omenjenega sredstva, zaprosili za razširitev registracije v Sloveniji, pa je bil odgovor negativen, saj omenjeno podjetje pričakuje registracijo druge a.s., ki bi imela stransko delovanje tudi na pršico. Pridobivanje registracije za

akaricid Kanemite teče že celo leto 2015, pa trenutno še ni jasno, kako se bo izpeljalo, ker pripravek še nima conalne registracije na hmelju v Evropi. Kar se tiče za Acramite 480 SC, ki je v letošnjem letu imel izredno, 120 dnevno dovoljenje kot nujno potrebno sredstvo, zanj v letošnjem letu še ne pričakujemo redne registracije.

Čaka nas velik izziv glede uspešnega varstva hmelja pred hmeljevo listno pršico v bodoče, za kar bomo še v naprej usmerjali veliko časa in energije. Potrebno pa je poudariti, da je pri varstvu hmelja primanjkovanje FFS tudi za ostale škodljivce in bolezni, na samo na področju akaricidov.

Preglednica 1: Primerjava registriranih akaricidov v Sloveniji, Nemčiji in v Ameriki

Aktivna snov	Registrirana FFS Slovenija	Registrirana FFS Nemčija	Registrirana FFS ZDA
abamektin	Vertimec 1,8 % EC Vertimec Pro	Vertimec , Agrimek	DA
acekvincil	-	Kanemite	DA
spirodiklofen	-	Envidor	DA
milbemektin	Milbeknock Koromite	Milbeknock	-
heksitiazoks	Nissorun 10 WP	Ordoval	DA

KARSIA®

Nepogrešljiv partner pri učinkovitem varstvu in prehrani hmelja!

KARSIA, Dutovlje, d.o.o., Poslovalnica Ljubljana, Tržaška 132, Ljubljana
Tel.: 08-387-89-31, E-pošta: info@karsia.si
Svetovanje: g. Marjan KRAGL, Tel.: ++386-41-207-523

www.karsia.si